

Palkinnonsaajat 5.2.2026

Karl Emil Tollanderin 50 000 euron palkinto ja Tollander-mitali myönnetään professori **Henrik Meinanderille** teoksesta *Helsinki. Erään kaupungin historia* (*Helsingfors. Historien om en stad*). Henrik Meinander on yhdistänyt taitavasti suurelle yleisölle tarkoitettua historiankirjoitusta akateemiseen uraansa. *Helsinki. Erään kaupungin historia* on tästä erinomainen esimerkki. Meinander elävöittää rakkaan kotikaupunkinsa historiaa varmallalla otteella. Hän johdattaa lukijan Helsingin pian viisisataa vuotta kestäneeseen kehitykseen, jota ympäröivän maailman ja geopolittisten voimien vaihtelut ovat muovanneet. Meinander kuvaa ansioituneesti, miten kaupungin sielu syntyy ennen kaikkea sen ihmisistä, kieli- ja elinolosuhteista, katu- ja korttelielämästä, arkkitehtuurista ja kulttuurista.

Irma Carrellin testamenttirahaston 32 000 euron palkinto myönnetään kirjailija **Lina Bondelle** teoksesta *Köttsviterna*, joka on vahva, arvoituksellinen ja runollinen kokonaisteos. Sairaalaympäristössä yksittäiset elämät, kehot ja ruumiinosat sulautuvat yhteen, kunnes ne hajoavat ja syntyvät uudelleen. Samalla se on laulu elävälle: sille mikä syntyy, kasvaa ja kuolee. Tarkkailemaan saapunut tutkija tempautuu mukaan tapahtumiin. Velvoitettuna sanoittamaan sanomatonta hän huomaa, etteivät roolimme ole lopullisesti määriteltyjä.

Astrid ja Bertel Appelbergin rahaston 30 000 euron palkinto myönnetään kirjailija **Quynh Tranille** teoksesta *Kun toiset nauttivat* (*När andra njuter*), joka kuvaa teini-ikäistä tytärtä ja hänen äitiään. Äiti työstää matkaa Vietnamista Ruotsiin sekä elämää sen jälkeen, kun taas tytär on keskellä tapahtumakulkua, joka suistuu raiteiltaan. Tran kuvaa omissa elämässään ja huolissaan kiinni olevia ihmisiä intensiivisellä, vivahteikkaalla ja herkällä tavalla. Äiti ja tytär kiertävät kuin kaksi planeettaa omilla radoillaan kohtaamatta toisiaan.

Eklund–Modeenska-rahaston 30 000 euron palkinto ja siihen kuuluva mitali myönnetään filosofian tohtori **Tatjana Brandtille** teoksesta *Drömmaren Rousseau ELLER Om frihet, fantasi och konsten att leva i ett samhälle*. Brandt piirtää säkenöivällä älyllisellä terävyydellä intiimin ja henkilökohtaisen muotokuvan ranskalaisesta filosofista. Esseessä yhdistyvät taitavasti elämäkerta ja kirjallinen lähiluku. Brandt osoittaa aaltoilevassa dialogissa Rousseauin ajatusmaailman kanssa, että Rousseauin ideat ovat edelleen eläviä ja relevantteja nykyaikana, kun vapauden, yhteiskunnan ja yksilön kysymykset ovat yhtä päivänpolttavia kuin 1700-luvulla.

Ingrid, Margit ja Henrik Höijerin lahjoitusrahasto II:n 26 000 euron palkinnon saa biologi, dosentti **Mikael Kilpi** teoksesta *Ejdern – berättelsen om en skärgårdsfågel*. Kirja kertoo lumoavasta ja ikonisen aseman saaneesta lintulajista eli haahkasta, joka on ollut omaperäinen osa Itämeren saaristoa tuhansien vuosien ajan. Kolmenkymmenen vuoden tutkimustyö yhdistyy henkilökohtaisiin havaintoihin, kokemuksiin ja pohdintoihin. Kilpi kertoo syvästä rakkaudesta tätä lajia kohtaan ja ilmaisee samalla perustellun huolensa ihmisen lyhytnäköisestä toiminnasta, joka uhkaa myös haahkaa.

Kirjakauppias Bo Carleskogin rahaston 25 000 euron palkinto myönnetään kirjailija ja kuvittaja **Maija Hurmeelle** teoksesta *Mistä kaikki päivät tulevat? (Var kommer alla dagar ifrån?)*. Hurmeen ihastuttavassa ja oivaltavassa lastenkirjassa tiedonhaluiset lapset esittävät arkisia, monitahoisia ja eksistentiaalisia pohdintoja. Tekstin runollinen rauhallisuus ja kuvien tasapainoinen harmonia luovat kirjasta lukuelämyksen. Oletko sinäkin joskus miettinyt, miksi vauvat tuoksuvat popcornilta tai minne musiikki katoaa kuuntelemisen jälkeen?

Ragnar, Ester, Rolf ja Margareta Bergbomin rahaston 25 000 euron kulttuurihistoriallinen palkinto myönnetään dosentti **Sven-Erik Klinkmannille** laaja-alaisesta populaarikulttuurin yhteiskunnallista roolia käsittelevästä tutkimuksesta. Hän on osoittanut symboleja, trooppeja ja stereotypioita tutkimalla, miten musiikki, elokuva, media ja kirjallisuus luovat käsityksiä yhteisöllisyydestä ja ulkopuolisuudesta. Klinkmann on saanut meidät tiedostamaan, miten suomenruotsalaisuudet rakentuvat populaarikulttuurisissa medioissa.

Ragnar, Ester, Rolf ja Margareta Bergbomin rahaston 25 000 euron draamateospalkinto myönnetään näytelmäkirjailija ja näyttelijä **Silva Lillrankille** näytelmästä *Bombastiska Bob*. Päiväkoti-ikäisille suunnattu näytelmä kertoo Bobista ja hänen puutteellisesta kyvystänsä hallita impulsseja. Kieli on erittäin kuvaavaa ja raikasta sekä yhden näyttelijän esittämät lukuisat roolit selkeästi profiloituja. Kuten Lillrankin aiemmissakin Bob-näytelmissä tärkeät aiheet ilmaistaan elävästi vakavuuden, huumorin ja empatian avulla.

Paul Werner Lybeckin testamenttirahaston 20 000 euron palkinto myönnetään kirjailija **Kristoffer Albrechtille** teoksesta *Språkvetaren*. Kirja on vaikuttava Baltiasta, Suomesta ja Porkkalasta kertova historiallinen romaani, joka käsittelee pieniä valtioita, vähemmistökansoja ja kielivähemmistöjä. Kirjan päähenkilö on kielitieteilijä Eduards Valdmanis ja hänen kohtalonsa näyttää, kuinka vaikeaa sota- ja kriisiaikoina on valita oikein ja ohjata omaa elämäänsä. Melankolinen kertomus jättää syvät jäljet lukijaan.

Paul Werner Lybeckin testamenttirahaston 20 000 euron palkinto myönnetään kirjailija **Minna Lindebergille** teoksesta *Jag skar mig i hjärtat*. Nuortenromaani on herkkä, empaattinen ja tyylikäs kertomus suuresta menetyksestä ja tasapainon horjumisesta, mutta myös ystävydestä, välittämisestä ja toivosta, rajojen löytämisestä ja merkityksen uudelleen löytämisestä. Lindeberg asettuu horjumattomasti nuoren ihmisen puolelle ja osoittaa, ettei elämän tärkein asia ole se, mikä tuottaa rivin ansioluetteloon.

Marcus Collinin muistorahaston 20 000 euron palkinto myönnetään taiteilija **Karoliina Hellbergille**, jonka ilmaisuvoimainen maalaustaide luo vuoropuhelun kaikkien ajateltavissa olevien aikojen ja tilojen välille. Hellbergin taidetta katsoessa tulee houkutelluksi matkalle väreistä räiskyviin interiööreihin ja reheviin puutarhoihin, joissa uudet kerrokset muistoja ja valoa pulppuavat esiin arvoituksellisesti.

Arvoltaan 15 000 euron Jöns Budde -palkinnon saa kääntäjä **David McDuff** korkeatasoisista suomenruotsalaisen kirjallisuuden englanninnoksista. McDuff on kääntänyt suuren määrän keskeisiä suomenruotsalaisia teoksia, sekä runoutta että proosaa, ja siten tuonut niille kansainvälistä näkyvyyttä. Hän on myös välittänyt tietoa suomenruotsalaisesta kirjallisuudesta arvostettujen artikkelien ja esseiden kautta.

Granberg–Sumelius-palkinnon, 10 000 euroa, saa kirjailija **Karin Collins** teoksesta *Tuo aika mieleen palaa* (*Där jag har min hjärtans kär*). Kirja on Hanko-trilogian päätösosa. Collinsin näkökulma Hankoon ja sen asukkaisiin on raikas ja perustuu erinomaiseen paikallistuntemukseen. Hän hyödyntää taitavasti sota- ja naishistorian tutkimusta kirjallisessa työssään. Trilogian päähenkilöitä ovat naiset ja lapset. Se on merkityksellinen valinta, sillä mieshahmot ja miehiin liittyvät kysymyksenasettelut ovat edelleen vahvoja romaanikirjallisuuden kentällä.

Ingrid, Margit ja Henrik Höijerin lahjoitusrahasto I:n 10 000 euron palkinnon saa filosofian tohtori **Niklas Rapo** väitöskirjastaan *Förstäder och rumslig dynamik. Marginalen och urban utveckling i 1800-talets Finland*. Monipuolinen tutkimus keskittyy dynamiikkaan, joka vallitsi suunniteltujen ja suunnittelemattomien sosiaalisten tilojen välillä 1800-luvun suomalaisissa kaupunkiympäristöissä. Rapo yhdistää analyysissään ansiokkaasti kaupunki- ja sosiaalishistorian sekä valaisee kaupunkitilan muutosta ja modernisoitumista. Teoksessa keskitytään keskisuuriin kaupunkeihin, joten se tuottaa uutta ja arvokasta tietoa sekä suomalaisessa että eurooppalaisessa kontekstissa.

Ingrid, Margit ja Henrik Höijerin lahjoitusrahasto I:n 10 000 euron palkinto myönnetään kirjailija **Malin Kivelälle** teoksesta *Naturhaverierna*. Teos on vahvasti henkilökohtainen projekti, jossa etsitään mahdollisia tapoja elää sopusoinnussa luonnon kanssa myös radikaaleista ajatteliijoista inspiroituen. Edistysmielisin ja paikoin jopa vallankumouksellisin ottein Kivelän taitavasti kirjoitetut esseet herättävät lukijassa kiinnostusta ja uudistunutta toivoa lempeämmästä tulevaisuudesta ihmisille ja ympäristölle.

Femtioårsfonden-rahastosta myönnettävän 10 000 euron palkinnon saa kirjailija **Alexander Gínlund** teoksesta *Boken om Kimitoön*. Tässä monipuolisessa ja kekseliäessä kirjassa Gínlund kutsuu lukijan Kemiönsaareen ja sen 139 kylään. Faktan ja fiktion yhdistelmän kautta hän tarkastelee paikallisyhteisöä ja sen asukkaita ennen ja nyt. Huumorin voimalla hän tekee kaikesta kiinnostavaa myös muualta tuleville lukijoille. Tämä juhlakirja levittää sekä tietoa että iloa!

Hedvig Lovisa Falckenin testamenttirahaston 10 000 euron palkinto myönnetään kirjailija **Thomas Brunellille** teoksesta *En gudalik komedi – en visionsberättelse*. Harvoin saa lukea tekstiä, joka tekee kärsimyksestä näkyvää näin arvokkaasti ja oivaltavasti. Brunell osoittaa, että vanhustenhoidosta voi kirjoittaa ajankohtaisen, tärkeän ja toiveikkaan runokokoelman – ja jopa maustaa hoivateemaa ripauksella mustaa, myötätuntoista huumoria.

O. F. Hultmanin palkintorahaston 10 000 euron palkinto myönnetään filosofian tohtori **Daniela Piipposelle** väitöskirjasta *"Låt din penna vara sig själv trogen"*. *Variation och norm i Zacharias Topelius läsebok Boken om vårt land, med fokus på ortografi och morfologi*. Kunnianhimoisessa ja hyvin perustellussa analyysissään Piipponen osoittaa, miten Topeliuksen klassisen lukukirjan tavutus- ja taivutusvaihtelut suhteutuvat aikakauden ruotsin kielen normien muodostukseen. Väitöskirja täyttää ansiokkaasti Suomessa käytettävään ruotsin kielen historiaan liittyvän tutkimusaukon. Se keskittyy ratkaisevaan ajanjaksoon, jolloin ruotsin kielen normit muotoutuivat käytännön haasteiden keskellä kahteen valtioon jakautuneessa kieliyhteisössä.

Spåreska fonden -rahaston 7 000 euron palkinto myönnetään muusikko ja näyttelijä **Emma Klingenbergille** teoksesta *Detta är min målarsång. Tove Jansson och musiken*. Hilpeää, koskettavaa, rohkeaa, haikeaa – Tove Janssonin elämän musiikki on kaikkea tätä. Klingenberg on jäljittänyt Janssonin musiikki-innostusta arkistojen ja tutkimuksen avulla sekä koonnut kiehtovan matkansa aikana yhteen Janssonin kirjoittamat laulut. Kokonaisuus tarjoaa uuden näkökulman Janssonin taiteeseen ja osoittaa hänen musiikkimakunsa laaja-alaisuuden.

Håkan ja Katarina Anderssonin rahastosta suomalaisen puhetaiteen ja ruotsin kielen taidon edistämisen puolesta myönnetään 2 500 euron palkinnot toimittaja **Magnus Londenille** ja toimittaja **Jeanette Björkqvistille** *Eftersnack*-ohjelmasta/*Snacket*-podcastista. Kahdenkymmenen vuoden ajan he ovat yhdessä lukuisten vieraidensa kanssa kommentoineet maailman menoa ja pohtineet viikon tapahtumia rennolla otteella ja hyvällä puhutulla ruotsin kielellä. Heidän merkitykselliset keskustelunsa ovat läpäisseet informaatiotulvan ja keränneet suuren kuuntelijakunnan.